

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.

A kézdivásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: esütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Évesz évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 20 kr. — Egy en szám ára 5 kr. Községek, tanítók, iparosok és Egyesületek, melyek egyenként, ha előfizetnek, 4 frtért kapják a lapot.

Felolós szerkesztő: Dobay János.

Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelyt) intézendők.

Kiadóhivatal: K. Vászrhelyt az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová a hirdetések s előfizetési pénzek küldendők.

A nyári szünet.

Az országgyűlést királyi kéziratral elnapolták szeptember 5-ig. Ez történt június 25-én, míg ellenben a képviselőház június 17-iki ülésén akként határozott, szeptember 6-ig nem tart érdemleges ülést. Ezt is elnapolásnak nevezik. Már most némelyek azt vitatják, hogy a két elnapolás közül az egyik felesleges volt. Mások azt állítják, hogy a királyi beavatkozással megsértett a képviselőház autonóm joga, mely abban áll, hogy az országgyűlés kamarája függetlenül állapítja meg tárgyalási és napirendjét. Miután tehát határozatilag megállapítja maga a képviselőház, hogy szeptember 6-ig nem tart ülést, sérelmesnek találják, hogy ezt a határozatot királyi elnapolással akként változtatták meg, hogy az első ülés a szünet után szeptember 5-én legyen.

A tulzó sajtó a képviselőház „souverain” jogaira hivatkozva, a királyi leirattal a képviselőház megsértését látja, mert annak határozata felülbíráhatatlan stb. Ez mindenesak a nagy közjogi járatlanságot mutatja, melyet minden lépten-nyomon tapasztalnunk kell, főként a napi sajtóban.

A királyi leirat nem avatkozik a képviselőház autonóm jogaiba. A király ettől függetlenül és önállóan, a törvényben foglalt alkotmányos joga alapján, mely a megkoronázott magyar királyt megilleti, szabadon élhet az országgyűlés összehívása, berekesztése, felosztatása, elnapolása iránti királyi intézkedéssel és ebben semmiféle kamarai határozattal korlátozni nem lehet. Az ellenzéki sajtó egy része még azt sem vette észre, hogy a királyi kézirat az „országgyűlés,” tehát egyaránt a képviselőház és főrendiház ülései vannak elnapolva, vagyis szeptember 5-ig sem a képviselőház, sem a főrendiház üléseket nem tarthat, az egész országgyűlés ülésezési joga fel van függesztve, míg ellenben a képviselőház határozata csak erre az alsó kamarára irányadó.

A főrendiház ettől függetlenül bármikor tarthat üléseket. De különben a képviselőházat is ülésre hívhatja össze az elnök, ha ezt husz képviselő kívánja. Ez azonban mind meg nem történhetik, ha az országgyűlés üléseit a király elnapolja, mert akkor fel van függesztve ugy a képviselőház, mint a főrendiház ülése, ezt újból csak királyi leirattal (gyakrabban ugyan ennek a királyi leiratnak felolvasásával) kell megújítani.

Neveltséges állítás, hogy a király a képviselőház souverain jogaiba avatkozik, mikor most feltétlen és kizárólagos királyi hatalmával él. Meg kell jegyeznünk,

hogy csak a magyar törvényhozás souverain, de nem annak egyik háza, plane annak tagjai. Souverain hatalom az, melynek határozatai, döntése felülbírálat alá többé nem jön.

A képviselőház törvényalkotás iránt hozott határozatait előbb a főrendiház, majd a király bírálja felül, mielőtt azokhoz hozzájárulna és szentesitené. Különben, a ki a közjogi alapfogalmakkal tisztában van, annak felesleges minden további magyarázat.

Inkább érdekesebb az a kérdés, hogy miért történt ez az elnapolás, mikor már tényleg képviselőházi határozattal ugyanis vakációra mentek a képviselők, a főrendiház pedig már tárgy hiányában sem tarthat ülést. Ezt teszegetik most főként, hogy Bánffy báró tulajdonképpen ért duplázatot rá a királylyal a képviselőházra az elnapolás kérdésében. A kik szeretik a politikai pletykaságokat, azok holmi kanapé-pörről beszélnek, a mely állítólag Szilágyi Dezső elnök és Bánffy Dezső báró között felmerült volna a képviselőházi szünet idejére nézve és csak egyetlen nap lett volna közöttük a differencia. Hogy tehát mégis Bánffy bárónak legyen igaza, azért jött elő a nagy ágyúval, a királyi leirattal és egy nappal lerövidítette a parlamenti szünetet. Komoly államférfiakról, mint Szilágyi és Bánffy ilyen kicsinyes torzsalkodást még feltételezni sem merünk. Azt hisszük, hogy ez az egész ráfogás csak olyan élez akar lenni, a milyennel illetni szokták a közélet szereplő egyéniségeit.

Ennek a királyi elnapolásnak bizonyára meg volt a maga komoly oka és a következmények fogják igazolni. Ha jól sejtjük, a nyári szünet zavartalanságát akarták biztosítani csupán, melyre ugy a kormányférfiaknak, mint a képviselőknek egyaránt szükségük van. Most semmiféle lármás hírekre, vagy bekövetkező eseményekre nem lehet összehívni a házat tanácskozásra. Ugyan ilyenekre kilátás nincs, sőt nagyon nyugodtnak ígérkezik a nyár. A teljes nyugalomra pedig annál is inkább szükségünk van, mert az ősszel az országgyűlés igen sulyos, nehéz, komoly munkára ül össze. Az elméknak, a fizikumnak tehát jó lesz pihenni, hogy aztán annál nyugodtabb kedélylyel és hidegvérrel intézhessék el az országgyűléssel nehezedeő sulyos feladatokat.

Különösen próbára teszi idegeinket az osztrák állapotok szemlélete, melyek a dualizmus szétrombolására irányulnak. Az államszövetség alaposzlopai erősen meginognak. A dualizmus két alapféléte-

le: a német hegemonia és a parlamentáris kormányzatnak lehetősége, erősen meg van támadva. A szlávok és németek elkecsereedett harezsa ismeretes. A gyűlöletük jóformán kiengesztelhetetlen. A németek ugyan még tulsulyban vannak. A hadsereg, az udvar, Bécs, a születési és pénzarisztokrácia a németiség mellett van, valamint az ausztriai országok zöme, hol a kultura és gazdaság van felhalmozva, szintén német. De a szláv elem számáránya tulnyomó és külföldi segítségre, legalább is erkölcsi támogatásra számíthat, miként azt a multkori Palaczký-ünnepek is nyilvánvalóvá tették. Annyi bizonyos, hogy a németiség, mely történeti jogokat formál a hegemoniához, erről lemondani nem fog. A szlávok lehet, hogy most ebben a pillanatban meg fog nyugodni a helyzetben. Ez a faj ugy sem tartozik az agressziv fajokhoz, inkább a türesben, főként pedig a kitartásban tanusítja nagy erejét.

De a leszámolás nem fog elmaradni, habár most elodáztatik is. A Tassfele békéltetési politika most már lehetetlen. A németek feltétlen uralmat, a csehek által vezetett szlávok pedig teljes egyenjoguságot követelnek a maguk számára.

De tudjuk, hogy az államhatalomban való egyenjoguság lenne tulajdonképpen az Archimedesi pont, a hol a szlávok a lábukat megvetve, Ausztriát tökéletesen kiforgatnák német jellegéből. Ezért ellenzik oly makacsul a németek a szláv egyenjoguságot, habár az ésszerűnek és méltányosnak látszik és az osztó igazság is követelné.

De nem így a német faji politika.

Ennek a körülménynek első és okvetlenül bekövetkező folyamánya az lesz, hogy a parlamentáris kormányzatot helyreállítani többé nem lehet Ausztriában. Ez pedig minket most közvetlenül annyiban érdekel, hogy a vám- és kereskedelmi-szövetség, de még a kvóta-kérdés sem oldható meg.

A kvóta-kérdésben, mint mi tudjuk, előreláthatólag Ő felsége fog ismét dönteni és pedig abban az arányban és olyan módozatok mellett, miként ez a magyar kormány előterjesztéseiből és a kvóta-bizottság munkálataiból kivehető lesz. A mostani kvóta arányhoz képest esetleg eltérőleg fog dönteni a király. Épen azért ebben valami különösebb jelenséget felfedezni tévedés lenne. Ez nem akar kedvezés lenni az egyik félnek, a másik fél rovására. Különben a magyar kormány lesz felelős érte.

A vám- és kereskedelmi-szövetségről le kell azonban mondanunk. Még vám-

szerződést sem köthetünk Ausztriával, mivel akkor a többi szerződéses állammal keverednék konfliktusba. A fennálló szerződések értelmében ugyanis az újabb szerződéses államot nagyobb kedvezményben nem részesíthetjük, mint az eddigieket. Következik tehát az önálló rendelkezés és ebben a tekintetben a magyar parlament óriási feladata, mely böleltségét ítélőképeségét és tudását egyaránt próbára teszi.

Igazgatói jelentés a kézdivásárhelyi elemi fiu- és leányiskolák 1897—98-iki tanévről.

Összeállította M. Székely János igazgató.

Tekintetes Gondnokság!

Az igazgatásom alatti állami elemi fiu- és leány népiskolára vonatkozó 1897—8-ik évi jelentésemet szerencsés vagyok a következőkben terjeszteni elő:

I.

Ez iskolai év intézetünk történetében nagy fontosságúnak mondható. Az 1897. év szept. 1-től kezdve iskolánk községi jellege államira változott. Tanítói állami tisztviselők, helyzetők, fizetésők, ha kívánni valókát hagy is fenn, de még s kedvezőbb az eddiginél. Iskolánk teljes felvirágozására nézve tehát az állami jelleg megadja a biztos kilátást és reményt.

Az 1897—8-ik isk. évre szóló beírások a miniszteri „Utasítás” értelmében szept. 1—7-ig történtek. Az iskolai év ünnepélyes megnyitása szeptember 8-án volt.

Nagy súlyt helyezvén arra, hogy iskolánkban kellő rend és fegyelem legyen, a tanulók előtt a rendtartási és fegyelmi szabályokat nemcsak felolvastam, de kellően megmagyaráztam. Már itt megemlíthetem, hogy komolyabb fegyelmi eset, mely a t. Gondnokság beavatkozását szükségessé tette volna, nem fordult elő.

Az évről vizsgálatok június hó 20—25-ig tartottak. Minden osztály vizsgálatát kellő figyelemmel hallgattam s azokról teljes elismeréssel nyilatkozni, kedves kötelességemnek ismerem. Ugy a rend és fegyelem, mint a tanítási és nevelési eljárás s a felmutatott eredmény méltán megelégedést kelthetett úgy az iskolai előjárás, mint a szülők és közönség körében. Az elméleti ismeretekkel teljesen versenyzett a vizsgálatok ideje alatt közszemlére kiállított női munkák sokasága és szépsége.

A záróünnepélyt, melyre a tanulók a nemzeti színű zászló alatt vonultak, június hó 26-án d. u. 3 órakor az ev. ref. templomban óriási közönség jelenlétében tartottuk meg. E záróünnepély programja változatosságával évről-évre nagyobb érdeklődést kelt. Fényét és értékét nagyban emeli ama körülmény, hogy a gondnokság testületileg vesz részt benne, ez által is mintegy be akarván bizonyítani, hogy igazán méltó ama díszes helyre, a hová a Valás és Közokt. Miniszter Ur Ó Nagyméltóságának bizalma állította. A jutalmazások is a záróünnepélyen eszközöltetnek.

Jutalmazásra begyűlt 163 frt 33 kr. Ebből pénzül kiosztott: 62 frt 50 kr. És pedig: két szegény kitűnő tanuló kapott 14—14 frtot, négy: 5—5 frtot, egy: 4 frt 50 krt., kettő: 4—4 frtot, egy: 2 frtot. 100 frt 83 kr. könyvjutalomban adatott ki. Ekkor osztott ki a Nagym. Vall. és Közokt. Miniszter ur küldötte 4 drb. „Magyar millennium” is.

Az elmúlt iskolai évben a Demeter Róbert súlyos betegsége következtében — a tanítói karban és a tanítók elhelyezésében változás volt, t. i. a II. fiu osztályt 1898. febr. 20-tól kezdve Szabó Géza és a III. l. osztályt Janesó Iréne h. tanítónő tanította.

A gondnokság tagjai kivétel nélkül meglátogatták az év folytán iskolánkat, nemkülönben Molnár Józsiás, mint iskolalátogató ur is és így tapasztalatilag meggyőződhetek tanítótöbbségünk pontosságáról s az iskolánkban meghonosodott rendről és fegyelemről.

Az 1897—8-ik isk. évben beiratkozott: 160 fiu, és 202 leány, összesen: 362 tanuló.

Vallásra nézve a fiuk közül róm. kath.: 47, gör. kath.: 1, ev. ref.: 108, unitárius: 3, lutheranus: 1 = 160. Leányok. Róm. kath.: 80, ev. ref.: 118, unitárius: 2, izraelita: 2 = 202.

Helybeli volt: 342, vidéki: 20.

Évközben halál, betegség, eltávozás miatt ki maradt: 24, és pedig: 13 fiu és 11 leány.

A mulasztási félnapok összege: 5959, ebből nem igazolta: 112 félnap. A mulasztási félnapok száma a megelőző évinél kevesebb: 1394 félnappal.

Ismétlő iskolába beiratkozott: 35, négy felmentetett s járt: 31. A fiuk számára nem volt ismétlő iskola, a 7 ismétlő az iparos tanoncziskolába járt.

Városunk képviselő testülete a múlt évekhez hasonlóan ez iskolai évben is ruházatszegélyben részesítette — iskolánk szegény sorsú tanulóit. E jótéteményben részesült 37 fiu és 38 leány. Ezen tanulók hálája legyen az áldozatkészségért az igazi elismerés.

Az ev. ref. egyház millenniumi alapítványának kamatából felruházott 4 fiu és 3 leány. Mindnyájan ref. vallásuk.

De ruházaton kívül még tankönyvekkel is ellátott minden szegény tanuló és így egy növendék sem volt, kinek kézikönyve hiányzott volna.

Felvételi díjt fizetett 260 tanuló a 50 kr = 130 frt. Az országos tanítói nyugdíjlapra fizetett 15 korból 362 tanulótól begyűlt 54 frt 30 kr.

Összesen 184 frt 30 kr.

Szegénységi bizonyítvány alapján a felvételi díj fizetése alól felmentett 102 tanuló.

A tek. kir. tanfelügyelőség jóváhagyása folytán a következő szaklapokat rendeltük meg: Család és Iskola, Nemzeti Iskola és a Hivatalos Közlöny. A Nagyméltóságú Vall. és Közokt. Miniszter Ur iskoláknak megrendelte a Magyar Nyelvort. Járt még a Néptanítók Lapja. Az ifjúsági könyvtár részére: Az én Újságom.

A tanítói könyvtár a következő művekkel gyarapodott: Dr. Deke Manó: Számítási példatár 8 drb. Mintatervek az óvoda és népiskolai építkezésekhez. Az „Osztrák-magyar monarchia” írásban és képen füzete.

A miniszterium ajándéka: Tanítói könyvtár jegyzéke és „Az áll. iskolák butorzata és felszerelési tárgyainak jegyzéke.” Szemléltetési és taneszközök, mint a Nagym. Miniszter ur ajándéka, a következők érkeztek. A magyar szt.-korona jelvények, Budapest látképe, Magyarország külön- és a magyar korona országai egyesített címereinek leírása, Földgömb és az 1896. évi VII. (millenáris) t. cz.

A női munkatanításhoz vétetett egy kézi hímzőgép. Taneszközeink sem mennyiség, sem jóság tekintetében nem felelnek meg a követelményeknek, a hiányzó, vagy használhatatlan állapotban levő taneszközök kimutatását a tanítótöbbség egyetértőleg, előterjesztettem a tek. Gondnokságnak, mely a tek. kir. tanfelügyelőséghez már felterjesztetett s így a jövő isk. évben, remélhetőleg, tanszertárunk nem fog hiányos lenni.

Az iskola igazgatása körébe tartozó 118 ügy érkezett írtatára, melynek pontos elintézéséről az iratok tanuskodnak.

II.

Iskolánk belsőletét jelentésem 2-ik része tárgyalja. Havi üléseinket pontosan megtartottuk, sőt a körülmények szerint egynél többször is gyűltünk össze. Ez ülések fő tárgyai voltak, hogy a hónapokra felosztott tanítási anyag minden osztályban fel dolgoztató-e? A párhuzamos osztályok összehasonlítottak, hogy a különbség kitűnjék. A tanítás módszere, nevelési eljárás, fegyelmi ügyek, elvi kérdések, vitatételek foglalkoztatták a tanítótöbbséget.

Év elején az órarendek tanterv szerinti és összehangzott megállapítása, a tananyag beosztása, a vallásos érzet fejlesztése végett a templomba járás a tanácskozás fontos anyagául szolgált.

Egész éven át, mikor csak az időjárás megengedte, a tanítók felügyelete alatt a tanulók vasárnaponként templomba vonultak.

Több iskolai ünnepélyt rendeztünk, ezúlnk

létén, a mennyire csak lehet, tanítványainkban a

hazaszeretet magasztos érzését felébreszteni, fejleszteni, erősíteni, edzeni. Ily ünnepélyek voltak: jan. 19-én a 10 szobor ünnepély, márc. 15-én, ápr. 11-én az 1848. évi törvények megalkotásának 50-dik és jun. 8-án a koronázás 31-ik évfordulója alkalmából. Ez ünnepélyek programját tanítótöbbségünk igyekezett mindig a nagy napok fontossága és magasztosságához mértén megállapítani.

Leányiskolánk felsőbb osztályos növendékeiből Rákosi József vezetése alatt önképző kör alakult. Az önképző kör ülésein nemcsak maguk a tanulók, hanem a szülők is számosan és igen gyakran részt vettek s én kedves kötelességemnek ismerem — Rákosi Józsefnek itt e helyen is buzgó munkásságáért elismerést nyilvánítni.

III.

Épen testben lakik az ép lélek. E közmondás aranyigazságot tartalmaz, de egyszersmind utal a testi nevelés fontosságára és az egészség megbeszélhetetlen drágaságára is. A mennyiben a gyarló iskolahelyiségek egészségtelen tantermek megengedték, kellő gondot fordítottunk az egészségügyre. Nemcsak megmagyaráztuk, hogy mi káros, mi veszélyes az egészségre, de a gyakori szelöltetőséssel és a tisztaságra való felügyelettel, mely nemcsak a tantermekre és az udvarra, de a tanulók ruházatára, arcukra, fejükre, kezükre stb. is kiterjedt az elméleti ismereteket a gyakorlatba is törekedtünk átültetni.

A tanulók között hála a Gondviselésnek, nem is volt sok betegség. Szórványosan fordult elő kanyaró, diftéria, himlő stb., de veszélyesebb jellegű nem öltött.

Azonban a tanítók között sok betegség fordult elő. Több, mint a megelőző években. Ugyanis Balázsné Tauber Róza négy ízben 23¹/₂, Rákosi József 7 ízben 11¹/₂, Szabó József két ízben 8, Vajna Károly 2 ízben 4¹/₂, Szabó Géza 2 ízben 5¹/₂, alulirott 2 ízben 1¹/₂ napon és Demeter Róbert 1898. jan. 3-tól jun. végéig nem taníthatott. Ez a szomorú statisztika egyfelől azt igazolja, hogy egészségtelen helyiségekben vannak a mi iskolánk, másfelől azt, hogy egy helyettesítő tanítóra a tanügy érdekében égető szükség volna.

Dr. Sinkovics Ignác, városi főorvos ur, iskoláinkat havonként rendszeresen megvizsgálta, erről mindig könyvet vittünk fel. Trachomás betegeket azonban nem talált, egy-két gyanús volt, s azokat gyógyította.

Tiszteletteljes jelentésem tudomásul vételét kérve maradok.

K.-Vásárhely, 1898. jun. 30-án.

Irodalom.

— A „Pillangó” 20-ik számából következő sikerült „Mementó” című költeményt közöljük.

Mementó.

Gyöngéd, ezölások az évnegyed alkalmából.

Ismét elrepült egy évnegyed,
Három hó elrepült megint,
Mily pompás, hogy a „Pillangó”
Három hóra csak egy forint!

A „zöldben” gyakran elől,
Az embert a nagy unalom,
Nem gondolják, hogy egy forint
Játszva segíthet a bajon.

A vízcsepp egész gammaton
Szálitjuk portomontesen
Annak, aki praenumeral
Innen és túl a tengeren.

Szálitjuk napra, pontosan,
A fenti díjazás szerint,
Mily pompás, hogy a „Pillangó”
Három hóra csak egy forint.

A „Pillangó” eddig megjelent számai bizonyítják létjogosultságát. Kiadóhivatala Budapesten, VI. Teréz-kört 35 alatt van. Mutatványszámot ingyen küld.

Mezőgazdasági Káté. Irta Mika Ottokár. Mint az anyai hasznos dolgot népies modorban ismertető „Falusi könyvtár” című vállalat 45. füzeteként jelent meg a Franklin-Társulat kiadásában a Mezőgazdasági Káté. Népies nyelven, röviden, de világosan kiterjeszkedik ezen munka a gazdálkodás minden ágára. Kérdésekben és feleletekben tárgyalja a talaj, földmívelő eszközök, a trágya, vetés stb. ismertetését; áttér azután a különféle gazdasági növények termesztésére s dióhéjban elmondja az ide vonatkozó legszükségesebb tudnivalókat. Ismerteti röviden a különböző gazdasági rendszereket, az állattenyésztést, kertészetet, valamint kiterjeszkedik a baromfitenyésztésre, méhészetre és selyemtenyésztésre is. A kik a különféle gazdasági ágakban rö-

vid áttekintést kívánnak tenni, azok haszonnal forgathatják Mika ezen kis könyvét. A „Mezőgazdasági Káté” ára füzve 50 kr.

— **Perikles.** A görög történet egyik legnagyobb alakjának élet- és jellemrajzát beszéli el a Történelmi Könyvtár ez új füzetében Bod Péter. A politikai és művészeti tekintetben fényes korszak, melyet Perikles uralkodása jelöl, a görög történelem legragyogóbb fejezete. Múltán és joggal írták a Perikles korabeli Athénéről: Görögország ékessége és szeme. Az eszményi állami kormányzat, az anyagi és szellemi élet virágzásának legtekélyesebb képe Athéne e korban. És ezt megteremtette Perikles egymaga, államférfiúi bölcsességének, szellemének századokat megelőző nagyságával. Az író elbeszélése fonálán megélednek ezek a nagy idők s tökéletessé lesz minden idők egyik legnagyobb alakjának képe. A csinos képekkel is ékesített könyv ára 40 kr. Tetszetős kiállítása a Franklin-Társulat nyomdájának dícséretét érdemli.

Színház.

Julius 2-án Gasparone került elő. Itt először — Baboleno Mazoni podeszta Breznay Géza urat kell megemlitenünk, a kiről röviden annyit mondhatunk, hogy azt a szerepet sem Kassay, sem Vízváry jobban nem adhatták volna, a mi pedig a dialectust illeti azt egyik sem úgy. — Dícséret illeti a társulat minden tagját.

Julius 3-án Felhő Klárát adták elő. Itt Szatmári Lajos ur billirozott, hanem Breznay G. ur igazán utánhozhatatlan modoraitaival, hanglejtéseivel, mókáival mindvégig derűtségben tartotta a közönséget. Igaz jól alakított Bethleni L. ur is.

Julius 5-én „Mártha” vagy a richmondi leányvásár került elő. Erről először is meg kell említenünk, hogy Brassóból Czitő N. kulturmérnök vezetése alatt egy küldöttség járt ki s végig hallgatták az igazán remek operai előadást és így a társulat Igazgatójával konferáltak, hogy mi az eredmény, azt még nem tudjuk. — Az előadók közül Tibor Lórikát és Pogány Jankát kell megemlítenünk, azután Németh és Bethleni urakat.

B—cz.

Ujdonságok.

— **Kinevezés.** A közoktatásügyi miniszter Nagy Béla okleveles polgári iskolai tanítót a kézdívisárhelyi állami polgári fuiskolához a XI. fizetési osztály 3-ik fokozatában segédtanítónak nevezte ki.

— **Esküvő.** Baló Ödön törvényszéki aljegyző f. év július 4-én tartotta menyegzőjét Kovács Amália kisasszonnyal, városunk egyik legszebb és legműveltebb hölgyével. A szép ifju párt a nagyszámú vendégsereg igazán szívből fakadó szerencse-kíváncsokkal halmozta el, s ezekhez csatoljuk a magunkét is, midőn nekik hosszas boldog életet kívánunk.

— **Holdfogyatkozás** volt a múlt vasárnap este, melyből azonban minálunk semmit sem lehetett látni a borús idő miatt, de annyit mégis láttunk, hogy az utazákon épen semmit sem lehetett látni, mivelhogy az lámpák nem égtenek és pedig azért nem égnek vala, mivel nálunk is, mint a világon minden kis városban a világítás olyan formán vagyon berendezve, hogy a hónap egyik felében a város, a másikkban pedig a jó Isten világít a maga holdjával s mivel ezen napon épen az égi világítás volt soron, az akkoron uralkodott egyiptomi sötétségért emberi halandót felelőssé tenni nem lehet. Ha tehát a színházból hazatérő közönségből valakivel valami baj történt, az tulajdonítsa ezt a holdfogyatkozásnak.

— **Népmozgalmi statisztika.** A kézdívisárhelyi anyakönyvi kerületben múlt hó folyamán 21 gyermek született és 13 egyén halt meg, tehát a szaporodás 7. Továbbá múlt hónapban 6 házasság kötött. Az elmúlt fél évben 81 születés 85, halál és 18 házasság jegyeztetett be. Tehát a múlt hónap igit igen kedvező születési arány daczára is, még most is 4-gyel mulja felül a halál a születést. Bizony pusztulunk s veszünk!

— **Julius 7-én, csütörtökön** Tibor Lórika jutalomjátékául Szegény Jonathán adják. Városunk műértő közönségének b. figyelmét ezennel felhívjuk reá. — A pártolást nagyon megérdemli.

— **Köszönetnyilvánítás.** A kézdívisárhelyi iparos tanoncziskola szorgalmas tanulóinak, valamint a munkakiállításban részt vett s legjobb iparcikket készített növendékeknek megjutalmazása czéljából adakoztak: A marosvásárhelyi ker. és iparkamara 40 frt. A kézdívisárhelyi kiségitő takarékpénztár 10 frt. A kézdívisárhelyi takarékpénztár 5 frt. A szabó-ipartársulat (Malcher-féle alap kamata) 5 frt. A szíves adományokért meleg köszönetet nyilvánítani kedves kötelességünknek ismerjük. K.-Vásárhely, 1898. jul. 2. Bartók Károly, polgármester f. b. elnök. M. Székely János, f. b. jegyző.

— **Színházi műsor.** Csóka Sándor színtársulata a helybeli és vidéki közönség tájékoztatása végett a következő műsort hozza tudomásra: Ma Csütörtökön július 7-én Tibor Lórika jutalomjátékául „Szegény Jonathán.” Kitűnő operette 3 felvonásban. — Pénteken 1898. július hó 8-án „Mátyás diák” vagy a czinkotai nagy iteze. Népszínmű dalokkal 3 felvonásban. — Szombaton 1898. július 9-én Breznay Géza jutalomjátékául „Béni bácsi.” Kitűnő bohózat 3 felvonásban. — Vasárnap 1898. július 14-én „A háromszéki leányok.” Népszínmű 3 felvonásban. — Hétfőn 1898. jul. 11-én „A dolovai nábob leánya.” Színmű 5 felv.

HIVATALOS RÉSZ.

Kivonat

Háromszékvármegye köztörvényhatósági képviselő bizottságának Seps-Szentgyörgyön 1898. évi június hó 14-én a vármegye székházának tanácskozási termében főispán hatolykai Potsa József v. b. t. t. ur Ó nagyméltósága elnökle alatt tartott tavaszirendes közgyűlésében szerkesztett

387.

Jegyzőkönyvből.

Előadatott 14048. sz. alatt Kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur Ó Nagyméltóságának 16808. sz. magas leiratára telephon-hálózat létesítése tárgyában az állandó választmány véleménye.

Múlt évi december hó 29-én törvényhatósági bizottságunk 759. sz. a. határozott az iránt, hogy törvényhatóságunkban a távbeszélő hálózat honosítottassék meg olyképpen, hogy a brassó-kézdívisárhelyi vonalon Seps-Szentgyörgyön, Kovásznán és Kézdi-Vésárhelyen központok létesíttessenek, míg a miklósvár-járási főszolgabírói székhely a brassó-földvári központban felsőbb engedéllyel bekapcsolttassék.

Azonban ezen határozat foganatosítása nem volt keresztül vihető, mert az előbb említett vonalak tulajdonosaival Alispán ur által személyesen folytatott tárgyalások eredményre nem vezettek.

De az időközben más irányban szerkesztett költségvetéssel való létesítés sem történhetett meg, mivel a határozattól kereskedelemügyi m. kir. Miniszter ur 16808—898. sz. a. jóváhagyását megtagadta. Erre pedig indító okul szolgált úgy a költségvetés téves szerkesztése, mint a határozatban a fedezetre nézve felvett azon propositio, miszerint a községek a felállítás körüli természetbeni munkákat közmunkával teljesítsék. Együttal pedig az érintett leiratban felhivatott közönségünk, hogy a távbeszélő hálózat építés ügye újból vétessék tárgyalás alá s oly időben hozassék határozat abban, hogy a hálózat megépítése iránti előintézkedések idejekorán megtehetők legyenek s az államot terhelő költségek fedezéséről az 1899. évi állami költségvetésben gondoskodás történhessék.

Ennek alapján a kolozsvári m. kir. posta- és távirdaigazgatóság 10449. sz. a. tervezett törvényhatósági távbeszélő berendezése Alispán ur személyes közbejöttével és tárgyalásával egyetértőleg újból elkészítette a hozzávetőleges költségvetést, melynek adatai szerint a felmerülő 13690 frt összköltség-

ből az államot terhelő 9330 frt, a vármegyét pedig 4460 frt s továbbá 1800 drb oszlopnak az ára, a mely úgy az előállítás, mint szállítással 2520 frtra tehető.

Minthogy törvényhatóságunknak oly alapja, melyet a felmerülő 6980 frt véglegesen terhelhetne, nincsen, az állandó választmány véleményezi, hogy ezen összeg a közuti alapnak 1899. évi január hó 1-én levő állapota szerint, a közutak törzskönyvezésére elhelyezett 8000 frtból előlegeztessék.

Az államot terhelő összeg fedezése iránt pedig kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur Ó Nagyméltósága felkérendő, hogy ezen összeg előirányzásáról az 1899. évi állami költségvetés készítésénél gondoskodni kegyeskedjék.

A vármegyét terhelő s a törzskönyvezési költségéből előlegezendő 6980 frt pedig a következőképpen térül meg:

1. A távbeszélő hálózat felállítása általános közigazgatási és közgazdasági szükségletet képezvén, illetőleg annak létesítése a közigazgatástól méltán megvárható gyors intézkedés érdekében történik s így a községek közérdekének is a szolgálatában állandó, minthogy a törvényhatóság magvát képezi a községek telephon hálózatának, ennél fogva elhatározzatik, hogy az 1800 drb 8 méteres tölgyfa oszlop előállítási és fuvarozási költsége szám szerint circa 2520 frt, a múlt évi 759 jkvi pont alatti határozat értelmében a községek által hordoztassék azon módosítással, hogy a lélekszám arány szerint minden egyes községre eső hányadnak az 1899., 1900., 1901-ig évi községi köz költségvetésbe 3 évi részletbe történő felvétele iránt a költségek kötelezettsége ezennel megállapítottassék.

2. A még fen maradó 4460 frt, a mint már 759-97. sz. határozatban is formulázva volt, olyképpen térítették meg 10 évi egyenlő részletbe, hogy a vármegyei pénztárban időnként mutatkozó s a szükségesnél nagyobb pénztári készlet az egyes alapok károsodását elő nem idéző és a költségvetésen kívül eső s gyümölcsöző elhelyezéséből bofolyó kamatok, s ezek elégtelensége estén, a 2 százalékos vasuti pótdónál évente mutakkozó fölöslegek erre a czélra használhassanak fel.

Alispán ur megbízandó volna, hogy ezen ügyben a továbbiakat intézze el; egyuttal ez ügyben Brassóban, Kolozsvárt és Budapesten történt utazásai ezennel tudomásul vétetni s a felmerült költségek az utadóból előlegeztetni véleményeztetnek mely költségek a telephon építési költség elszámoláaánál lesznek annak idején végleg elszámolandók.

Az állandó választmány véleménye határozattá emeltetett.

A kivonat hitelűl:

Seps-Szentgyörgy, 1898. évi június hó 20-án.

DÁLNOKI KÁROLY,
m. aljegyző.

Nyilttér.*)

Kézdívisárhelyi épület- és butorasztalos Molnár József a gyermekeink számára nála megrendelt butorokat, a kikötött időre kiváló pontossággal, korszerű műizléssel, kifogástalan anyagból, teljes meglegedésünkre, elkészítette; a miért: midőn nyilttérben is kifejezzük vele szemben elismerésünket, egyuttal jólélekkel ajánljuk őt, mint szakmájában kiváló egyént az épített vagy butort készíttetni akaró közönség becses figyelmébe.

Kézdi-Vásárhely, 1898. július 1-én.

Kovács István, Baló László,
ref. lelkész. áll. polg. isk. tan.

*) E rovat alatt közöltékért felelősséget nem vállal a szerk

H I R D E T É S E K.

Van szerencsém úgy a helybeli, mint vidéki t. közönség szíves tudomására adni, hogy Kovásznán

ÁLLANDÓ FOGGYÓGYÁSZATI TERMET

nyitottam a hol a foggyógyászat körébe vágó minden műveletet úgy operatív, mint technikai ágba elvállalok.

Rendelés minden nap reggeltől estig.

Dr. Morvay István

25 76-+ egyetemes orvos-tudor, fog- és szájbetegségek speciálistája.

SCHISSER PÁL

első nagy kárpitos-butor-raktárában

Kézdi-Vásárhelyt

nagy választékban kaphatók a legszolidabban munkált ruganyos szalon-butorok minden minőségben. Teljes garnitúrák: egy kanapé, 6 drb karosszék 100 frtól feljebb, ezenkívül mindenféle divány ottománok, faragott, tömören hajlitott faszékek és függőnytartók, tükrök, tolelt-asztalok, lőszőr és tengerifü matrácok és sodronyágybetétek galvanizált sodronyból tömör fakerettel és vasalással, egy nagy ágyra darabja 9 frt. Összehajtható vas-ágyak 32 rugós matráczezal.

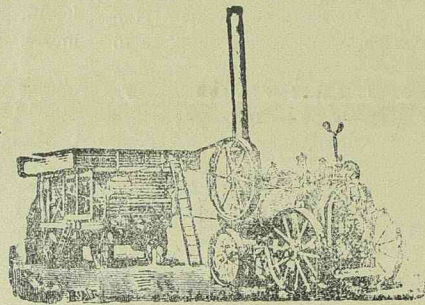
Az üzlethelyiség a kaszinó-épület földszintjén van.
(88 52-100)

Drössler Károly

es. és k. szab. gazdasági gépgyár, vas- és ércöntőde
Budapest, VI. Váci-körút 59. szám.

Alapított

1866-ban

Ajánlja saját gyártmányu legkitünőbb kivitelű szabadalmazott gőzcseplőkészleteit, melyek a magyar gazdasági viszonyoknak legcélszerűbben megfelelnek és az összes gazdaságba vágó gépeit.

Kizárólagos képviselőség Magyarország részére

LANZ HENRIK mannheimi cégtől,

mely elismert legnagyobb és legjelentékenyebb gyár gőzmozdonyok és cseplőgépekben; utóbbiak háromszori légtisztításra berendezve.

Ezen készletek minden eddigi versenyeseplésnél az összes versengő belföldi és angol gyártmányokat legmagasabb kitüntetéssel legyőzték. Ezek tehát a világ legjobb gőzcseplőkészletei.

Képes árjegyzékkel bérmentve, felvilágosítással készséggel szolgálunk.

Sz. 2760 közig
1898.

Hirdetmény.

Az 1886. évi XXII. t. cz 125. §-a intézkedése szellemében közhirrre teszem, hogy K.-Vásárhely rend. tan város 1899. évi előleges költségvetése összeállított és az a mai naptól számítva 15 napi közzszemlére a pénztári irodába ki van téve.

K.-Vásárhelyt, 1898. július hó 5-én.

BARTÓK KÁROLY,
polgármester.

(112 1-2.)

SZIVATTYUKAT
házi, ipari, mezőgazdasági, építkezési és egyéb nyilvános célokra kéz-, járgány és erőhajtásra,

TÜZFECSKENDŐKET
városi, községi, gazdasági és gyári tűzoltóságoknak

harangokat és harangállványokat

templomok, iskolák stb. részére.

Büzmentesen működő pöczegödör tisztító készülékeket, utcai öntözőkocsikat, sarkaparókat

készít és ajánl a

BUDAPESTI SZIVATTYU- és GÉPGYÁR
RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG (ezelőtt **Walser Ferencz**)

Budapest, VI., Külső váciut 45.

(25 27-40)

Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve.

Hirdetések

lapunk kiadóhivatalában olcsó áron felvételnek.